EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 13.5.2015
COM(2015) 259 final

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Hispaania 2015. aasta riiklikku reformikava

ja esitatakse nõukogu arvamus Hispaania 2015. aasta stabiilsusprogrammi kohta

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Hispaania 2015. aasta riiklikku reformikava

ja esitatakse nõukogu arvamus Hispaania 2015. aasta stabiilsusprogrammi kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,[1] eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta,[2] eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitust[3],

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone[4],

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Ülemkogu kiitis 26. märtsil 2010 heaks komisjoni ettepaneku käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel. Strateegia keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu potentsiaali ja konkurentsivõime suurendamiseks.

(2) 13. juulil 2010 võttis nõukogu komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovituse liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta.

[1] EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.
[2] ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.
[3] COM(2015) 259.
[4] P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

Neid kahte dokumenti koos nimetatakse koondsuunisteks ning liikmesriikidel paluti neid oma majandus- ja tööhõivepoliitikas arvesse võtta.

(3) Nõukogu võttis 8. juulil 2014 vastu soovituse Hispaania 2014. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Hispaania 2014. aasta ajakohastatud stabiilsusprogrammi kohta. Kooskõlas määrusega (EL) nr 473/2013[5] esitas komisjon 28. novembril 2014 arvamuse Hispaania 2015. aasta eelarvekava kohta[6].

(4) 28. novembril 2014 võttis komisjon vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi,[7] mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2015) algust. Samal päeval võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande,[8] milles nimetati Hispaaniat liikmesriigina, mille olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.

(5) Euroopa Ülemkogu kiitis 18. detsembril 2014 heaks prioriteedid investeeringute suurendamise, struktuurireformide kiirendamise ning vastutustundliku ja kasvu soodustava eelarve konsolideerimise tagamiseks.

(6) 26. veebruaril 2015 avaldas komisjon Hispaania 2015. aasta riigiaruande[9]. Riigiaruandes hinnati Hispaania edusamme 8. juulil 2014 vastu võetud riigipõhiste soovituste täitmisel. Riigiaruanne hõlmab ka vastavalt määruse (EL) nr 1176/2011 artiklile 5 tehtud põhjaliku analüüsi tulemusi. Komisjoni analüüsi põhjal võib järeldada, et Hispaanias esineb makromajanduslik tasakaalustamatus, mis nõuab otsustavaid poliitikameetmeid ja erijärelevalvet. Kuigi jooksevkontot on suudetud mõnevõrra tasakaalustada, tuleb väga suure tööpuuduse tingimustes endiselt pöörata suurt tähelepanu riskidele, mis on seotud era- ja valitsemissektori kõrge võlataseme ja väga negatiivse rahvusvahelise netoinvesteerimispositsiooniga. Eriti oluline on võtta meetmeid, millega vähendatakse Hispaania majandust ohustava kahjuliku mõju riski ja – Hispaania majanduse suurust arvestades – negatiivse mõju ülekandumist teistesse majandus- ja rahaliidu riikidesse.

(7) Hispaania esitas 30. aprillil 2015 nii oma 2015. aasta riikliku reformikava kui ka 2015. aasta stabiilsusprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.

(8) Hispaania suhtes kohaldatakse praegu stabiilsuse ja kasvu pakti paranduslikku osa. 2015. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt plaanib valitsus vähendada valitsemissektori nominaalset eelarvepuudujääki 2015. aastal 4,2 %ni SKPst ja seejärel järk-järgult 2,8 %ni SKPst 2016. aastal. Valitsus kavatseb saavutada keskpika perioodi eesmärgi – struktuurselt tasakaalus eelarvepositsiooni – aastaks 2019. Stabiilsusprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse saavutama 98,9 %ga haripunkti 2015. aastal ja seejärel järk-järgult vähenema 93,2 %ni 2018. aastal. Eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on 2015. aastal usutav ja pärast seda soodne. Komisjoni 2015. aasta kevadprognoosi põhjal prognoositakse 2015. aastal eelarvepuudujäägiks 4,5 % SKPst ja 2016. aastal 3,5 % SKPst. Seega on oht, et nominaalse eelarvepuudujäägi eesmärgid võivad 2015. ja 2016. aastal jääda saavutamata. Lisaks jääb Hispaania kavandatud eelarve konsolideerimine aastatel

[5] ELT L 140, 27.5.2013, lk 11.
[6] C(2014) 8804 final
[7] COM(2014) 902.
[8] COM(2014) 904.
[9] C(2014) 8804 (final).

2013–2016 tõenäoliselt soovitatust tagasihoidlikumaks ning 2015. ja 2016. aastal tuleb võtta täiendavaid struktuurimeetmeid. Nõukogu on stabiilsusprogrammile antud hinnangu põhjal ja komisjoni 2015. aasta kevadprognoosi arvesse võttes seisukohal, et on risk, et Hispaania ei täida stabiilsuse ja kasvu pakti nõudeid. Hispaania on teinud teatavaid edusamme äriettevõtjate ees olevate avaliku sektori võlgnevuste kõrvaldamisel. 2014. aastal tegi Hispaania teatavaid edusamme ka selliste ettepanekute väljaselgitamisel, millega ratsionaliseerida tervishoiu-, haridus-, ja sotsiaalkulusid piirkondlikul tasandil, ehkki neid lõpuks vastu ei võetud. Kuid parlamendis on praegu töös seaduseelnõu, mille eesmärk on kehtestada piirkondlikele ravimi- ja tervishoiukuludele kulueeskirjad.

(9) Eelarvestabiilsust ja rahastamise jätkusuutlikkust käsitleva alusseaduse kohaste ennetavate, korrigeerivate ja sunnimeetmete rakendamine edeneb aeglaselt. Kulutasuvus tervishoiusektoris on paranenud, kuid endiselt on oluline hoida ravimikulude kasv kontrolli all ning eelkõige kontrollida haiglate ravimikulusid. Elektritariifipuudujääk on 2014. aasta seisuga edukalt kõrvaldatud ja pankrotistunud tasuliste kiirteede probleem on lahendatud ning seeläbi on vähendatud riigi kulusid. Hispaania ei ole siiski võtnud kasutusele süsteemi, mis võimaldaks olulisi tuleviku taristuprojekte sõltumatult hinnata.

(10) Teatavaid edusamme on tehtud maksustamise valdkonnas, kus on alustatud ulatusliku maksureformiga, et lihtsustada maksusüsteemi ning soodustada majanduskasvu ja töökohtade loomist. Maksureform võeti vastu 20. novembril 2014 ja see jõustus 2015. aasta jaanuaris ning hõlmab üksikisiku ja ettevõtte tulumaksu. Teatavaid edusamme on tehtud ka maksudest kõrvalehoidumise vastases võitluses, kuid edusamme ei ole täheldatud keskkonnamaksude valdkonnas. Hispaania pangandussektori ja eelkõige riigiabi saanud pankade ümberkorraldamine edeneb jõudsalt. Samal ajal on hiljutised meetmed, mis on võetud pangandusväliste rahastamisvõimaluste kasutamise soodustamiseks, parandanud vähemalt teataval määral ettevõtjate rahastamisvõimalusi, eelkõige kui arvestada Hispaania ettevõtjate suurt sõltuvust pangalaenudest. Nende reformide täielik rakendamine on äärmiselt oluline, et hõlbustada vahendite ümberjagamist ning toetada käimasolevat kohandamist. Lahendada tuleb ka muud probleemid, mida tänaseks alustatud reformid ei hõlma. Teatavaid edusamme on tehtud allesjäänud puuduste kõrvaldamiseks ettevõtete maksejõuetuse menetlemise süsteemis ning 27. veebruaril 2015 võeti vastu kuninga dekreet-seadus füüsiliste isikute maksejõuetuse kohta. Siiski tuleb veelgi suurendada haldus- ja kohtuorganite suutlikkust maksejõuetusasjade menetlemisel.

(11) Kõrge pikaajalise töötuse tase ning tööturu killustatus pidurdavad ikka veel tootlikkuse kasvu ja mõjuvad negatiivselt töötingimustele Hispaanias. Sotsiaalpartnerid peavad aru ulatusliku kutsealaülese kokkuleppe sõlmimise üle aastateks 2015–2017. Arvestades, et tööpuudus on väga suur, on võimalik, et palgad peavad teatavates sektorites ja äriühingutes kasvama lühiajalises perspektiivis tootlikkusest aeglasemini, et luua töökohti ja suurendada konkurentsivõimet. See toob tõenäoliselt esile vajaduse kehtestada valdkondlike ja ettevõtjatega peetavate läbirääkimiste käigus põhimõte, mille kohaselt peaks töötasu muutuma vastavalt tootlikkuse erinevustele ettevõtete vahel. Hoolimata regulatiivsetest reformidest hakkas ajutiselt töötavate isikute hulk 2014. aastal uuesti kasvama, ületades 2014. aastal 24 % ning mõjutades eelkõige noori ja madala kvalifikatsiooniga inimesi. Lisaks näib, et veel ei kasutata kogu ulatuses ära kõiki võimalusi, mida pakuvad uued lepinguliigid ja stiimulid, et julgustada tööandjaid värbama töötajad

tähtajatult. Hispaania ametiasutused teatasid, et tööandjatele värbamiseks pakutavate toetuste kohta tehakse 2016. aasta mais hindamine. Riikliku tööhõiveameti ja allhanke korras teenuseid osutavate asutuste suutlikkus on äärmiselt oluline tööturu- ja aktiveerimispoliitika tõhusaks ja täpseks suunamiseks, sealhulgas tõhus ümberkoolitamine, mis annab inimestele võimaluse liikuda sektoritesse, kus luuakse töökohti. Hispaania on teinud piiratud edusamme riiklike tööturuasutuste ajakohastamise kiirendamisel ja piirkondlike erinevuste kaotamisel.

(12) Noorte töötus on Hispaanias endiselt väga kõrge (üle 53 %) ja haridussüsteemist varakult lahkunud noorte osakaal on üks kõrgemaid ELis. Hispaania rakendab uusi hariduskavasid, mis kehtestati hariduse kvaliteeti käsitleva seadusega nr 8/2013 ning mille eesmärk on parandada alg- ja keskhariduse kvaliteeti. Piiratud edusamme on tehtud kutsehariduse ja -koolituse paremasse vastavusse viimiseks tööturu vajadustega ning koostöö parandamine kõrgharidusasutuste ja tööandjate vahel on ajakavast maas. 2015. aastal on kavas laiendada kaheosalist kutseõppesüsteemi, kuid selle rakendamisel esineb piirkonniti jätkuvalt suuri erinevusi. Loodud on erikomitee, et analüüsida hariduse ja koolituse õppekavade vastavust tööturu vajadustele.

(13) Hispaania on teinud piiratud edusamme oma sotsiaalkaitsesüsteemi tõhustamisel. Ta on loonud pikaajaliste töötute jaoks uue aktiveerimise kava, milles on sissetulekutoetused kombineeritud abiga töö otsimisel. Kuid tööhõive- ja sotsiaalteenuste omavaheline vähene koordineerimine ning erinevate miinimumsissetuleku tagamise kavade omavaheline kokkusobimatus on siiski vähendanud sotsiaalabi programmide tõhusust. Silmitsi kõrge vaesuse tasemega, eelkõige madala sissetulekuga leibkondade hulgas, kus kasvavad lapsed, on Hispaania teinud piiratud edusamme peretoetuste kavade ja hooldusteenuste sihipärasemaks muutmisel.

(14) Struktuurireformid peavad hõlmama selliste takistuste eemaldamist, mis ei lase ettevõtetel kasvada, aidates VKEdel laiendada oma turge ja soodustades innovatsiooni, suurendades ekspordivõimekust, stimuleerides töökohtade loomist, ja aitama ettevõtetel tõhusamalt konkureerida, sealhulgas siseturgudel, suurendades üldist tootlikkust. Hispaania on hakanud uurima põhjuseid, miks väikeste ja mikroettevõtete osakaal riigi majanduses on nii suur. Saades teada põhjused, miks ettevõtted ei ole kasvanud, saab valitsus kõrvaldada regulatiivsed tõkked, mis ei lase neil seda teha. Mõningaid edusamme on küll tehtud turu ühtsust käsitleva seaduse nr 20/2013 rakendamisel, kuid piirkondlikul tasandil esineb siiski viivitusi. Keskkonnalubade korraldust käsitlevat seadust ei ole veel kõik piirkonnad rakendanud. Mingit edasiminekut ei ole toimunud kutseteenuste ja kutseühingute reformide vastuvõtmisel. Teadus- ja innovatsioonisüsteemi struktuursed puudused pärsivad jätkuvalt Hispaania kasvupotentsiaali. Seetõttu on endiselt oluline leida uusi rahastamisallikaid, tagada ressursside tõhus ja tulemuslik kasutamine, luua uus teadusagentuur ning soodustada meetmeid, millega muuta ettevõtluskeskkond innovatsioonisõbralikumaks.

(15) Teatavaid edusamme on tehtud raudteevõrgu osas, võttes meetmeid, et tagada raudtee kauba- ja reisijateveoteenuste pakkumisel tõhus konkurents. 4. juulil 2014 võttis ministrite nõukogu vastu kuninga dekreet-seaduse 8/2014, millega luuakse fond, et parandada meresadamatele maadpidi juurdepääsetavust.

(16) Hispaania on teinud edusamme avaliku halduse reformi komitee soovituste järgimisel kõigil valitsemistasanditel. Kuid praeguseks on reformi mõju tõhususe ja eelarvesäästu seisukohast olnud näha peamiselt riigi tasandil. Olulisi samme on

astutud haldusotsuste läbipaistvuse parandamiseks, kuid kohal on tammutud järelevalve tugevdamisel, eelkõige riigihangete valdkonnas kohalikul ja piirkondlikul tasandil. Järelevalve tugevdamiseks riigihangetes ja linnaplaneerimisel ei ole meetmeid võetud. Piiratud edusamme on tehtud selliste kohtusüsteemi reformide vastuvõtmiseks, mille eesmärk on tõhustada kohtusüsteemi: parlamendile esitati 27. veebruaril 2015 seaduseelnõud, mis käsitlevad kohtusüsteemi ja tsiviilkohtumenetlust ja hõlmavad mõningaid reforme; riigi õigusabi ja vabatahtliku kohtualluvust käsitlevad eelnõud on parlamendis menetluses. Teatavaid edusamme on tehtud vastuvõetud reformide elluviimisel, nt *Oficina Judicial* ehk reform kohtusüsteemi digitaliseerimiseks ja koostalitusvõime parandamiseks piirkondade elektrooniliste kohtuasjade haldamise süsteemide vahel. Selles valdkonnas tuleb jõupingutusi jätkata.

(17) Komisjon on Euroopa poolaasta raames Hispaania majanduspoliitikat põhjalikult analüüsinud ja avaldanud tulemused Hispaania 2015. aasta riigiaruandes. Komisjon on hinnanud stabiilsusprogrammi ja riiklikku reformikava ning eelmistel aastatel Hispaaniale esitatud soovituste järelmeetmeid. Hindamisel on võetud arvesse kõnealuste dokumentide asjakohasust Hispaania eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada liidu üldist majandusjuhtimist, lisades tulevastesse riiklikesse otsustesse ELi tasandi panuse. Euroopa poolaasta raames koostatud soovitused kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1–4.

(18) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu Hispaania stabiilsusprogrammiga tutvunud ja tema arvamus[10] selle kohta kajastub eelkõige soovituses 1.

(19) Nõukogu on komisjoni põhjalikust analüüsist ja kõnealusest hindamisest lähtudes riikliku reformikava ja stabiilsusprogrammi läbi vaadanud. Määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 alusel antud nõukogu soovitused kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1–4.

(20) Komisjon on Euroopa poolaasta raames analüüsinud ka euroala kui terviku majanduspoliitikat. Sellele analüüsile tuginedes on nõukogu esitanud konkreetsed soovitused liikmesriikidele, kelle vääringuks on euro. Hispaania peaks tagama ka nende soovituste täieliku ja õigeaegse rakendamise,

SOOVITAB Hispaanial võtta aastatel 2015–2016 järgmisi meetmeid.

1. Tagada ülemäärase eelarvepuudujäägi püsiv korrigeerimine 2016. aastaks, võttes 2015. ja 2016. aastal vajalikud struktuurimeetmed ning kasutades ootamatuid tulusid selleks, et kiirendada eelarvepuudujäägi ja võla vähendamist. Parandada piirkondlike rahaliste vahendite läbipaistvust ja aruandlust. Parandada tervishoiusektori kulutasuvust ja ratsionaliseerida haiglate ravimikulusid.

2. Viia lõpule hoiupankade reform, kasutades selleks muu hulgas seadusandlike meetmeid, ja viia lõpule riigi omandis olevate hoiupankade ümberkorraldamine ja erastamine.

3. Soodustada sotsiaalpartneritega konsulteerides ja kooskõlas riiklike tavadega palkade ja tootlikkuse vastavusse viimist, võttes arvesse oskuste erinevust ja kohaliku tööturu tingimusi ning piirkondade, sektorite ja äriühingute majandustulemuste erinevusi.

[10] Vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

Astuda samme, et parandada tööotsimisel pakutava abi ja nõustamise kvaliteeti ja tõhusust, sealhulgas noorte töötuse vastu võitlemise raames. Sujundada miinimumsissetuleku tagamise ja peretoetuste kavasid ning edendada piirkondlikku liikuvust.

4. Kõrvaldada tõkked, mis takistavad ettevõtetel kasvamast, sealhulgas ettevõtete suurusel põhinev regulatsioon; võtta vastu kavandatud kutseteenuste reform; kiirendada turu ühtsust käsitleva seaduse rakendamist.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja